

שם הקורס/ים	משפט חוקתי		
מס' הקורס	99-204-01		
שם המרצה	ד"ר איתי בר-סימן-טוב		
שנה, סמסטר, מועד	תשפ"ב	סמסטר ב'	מועד ב'
משך הבחינה	שעתיים		
מגבלת מילים	נא לשים לב למגבלת המילים. אין לחרוג ממגבלת המילים.		
חומר עזר ; מותר / אסור / נספחים	המבחן בחומר פתוח. מותר להשתמש בכל חומר עזר שהודפס מראש וכן מותר להשתמש בדפי טיוטה. למען הסר ספק, אין להשתמש בחומרים שלא הוכנו והודפסו על ידך מראש.		
הנחיות נוספות	את המבחן יש לפתור לבד ובאופן עצמאי לחלוטין. אין ליצור קשר עם אחרים/ות בזמן המבחן. אנא קראו את השאלות וחשבו עליהן לפני שאתם/ן מתחילים/ות לכתוב את התשובה. הקפידו להפריד עיקר מטפל ולכתוב לעניין. נא לנמק את התשובות, תוך הסתמכות על חומרי הקריאה והטיעונים שנלמדו בשיעור.		

שאלה 1: 100% (עד 2,000 מילים)

הניחו שהכנסת חוקקה את חוק אבעבועות הקוף, התשפ"ב-2022, המורה:

חובת חיסון

1 כל אדם השווה בישראל למשך כל שהות שהיא, חייב להיות מחוסן מפני אבעבועות הקוף. המפר הוראה זו, דינו עד 7 שנות מאסר.

חובת ענידת תליון בריאות

2 כל אדם השווה בישראל למשך כל שהות שהיא, חייב לרכוש ולענוד בכל עת תליון בריאות. המפר הוראה זו, דינו קנס של 2,000 ₪. בחוק זה: "תליון בריאות": תליון בצורת קוף שיעוצב על ידי האמן בנצי מילנו, ויימכר לציבור במחיר של 100 ₪ לאדם.

בדברי ההסבר להצעת החוק נאמר שמטרתו של חוק זה היא להבטיח את בריאות הציבור מפני מחלה קשה ומסוכנת ביותר, הגורמת לבני אדם להיחפר לקופים רצחניים. עוד הוסבר כי כדי להתמודד עם סכנה בריאותית כה חמורה אין די בשיטות קונבנציונליות כמו חיסונים, אלא יש צורך גם בכוחה של הפסיכולוגיה החיובית, שלפיה אם כולם יראו את דמות הקוף החמוד בתליון הם יחשבו מחשבות חיוביות ולא יהפכו לקופים רצחניים.

לפי דיווחים שדלפו בתקשורת, הצעת החוק ודברי ההסבר שלה נכתבו למרות התנגדות נחרצת של כל גורמי המקצוע במשרד הבריאות. נטען כי ראשת שירותי בריאות הציבור הבהירה לשרת הבריאות כי מדובר במחלה קלה ביותר הדומה לאבעבועות רוח, אשר גורמת לכל היותר לחום, כאבי ראש, כאבי שרירים, עייפות ופריחה, ולרוב חולפת מעצמה ללא טיפול. עמדת משרד הבריאות הייתה כי אין שום צורך לחסן את הציבור כנגדה. כמו כן, הבהירו מומחי משרד הבריאות כי אין כל בסיס מדעי או רפואי להנחה שתליון יכול לשמור על הבריאות. שמועות נוספות טענו כי שרת הבריאות, טוני מילנו, מעוניינת בחוק כדי להבטיח פרנסה לבנה, האומן הכושל בנצי מילנו. שרת הבריאות דחתה בתוקף את הטענות והדגישה שקראה על המחלה בהרבה אתרי אינטרנט, שמאששים את הקביעות בדברי ההסבר לחוק, ושהיא עושה הכל אך ורק למען בריאות הציבור.

כשהגיעה הצעת החוק לדיון בוועדת הבריאות בכנסת, אסרה שרת הבריאות על גורמי המקצוע ממשרדה להופיע בוועדה או לבקר בפומבי את הצעת החוק. יו"ר ועדת הבריאות, חה"כ סלעית עידן, דחתה גם בקשה של איגוד רופאי בריאות הציבור להופיע בפני הוועדה ולתמוך בטענות גורמי המקצוע במשרד הבריאות כנגד החוק. כן דחתה יו"ר הוועדה בקשות לדבר בפני הוועדה מאת גורמי דת, שטענו שענידת פסל מנוגדת לדתם, וכן בקשות מאת איגוד מבקרי האמנות שטענו שהתליון כל כך מכוער שהוא מכאיב לעין ומהווה עלבון לחוש האסתטיקה. בעת הדיון חברי כנסת מהאופוזיציה ביקשו לשאול שאלות ולשמוע את עמדת כלל הגורמים – הן גורמי מקצוע והן מומחי אקדמיה ומגזר שלישי. אולם יו"ר הוועדה סירבה לכך. היא הסבירה כי "מה שחשוב לי זה שחברי הכנסת, שהם מייצגי העם, יבינו מה כתוב בהצעת החוק. אצלנו לא ידברו אף פקיד או אקדמאי מתנשא. רק נבחר הציבור צריכים לקבוע. חוץ מזה, כולנו אוהבים את שרת הבריאות וסומכים עליה". יו"ר הוועדה וידאה שחברי הכנסת קראו את נוסח הצעת החוק ואת דברי ההסבר שלה והבינו את הכתוב, ומיד לאחר מכן, ללא דיון נוסף, היא עברה להצבעה על שני סעיפי החוק, שזכו לרוב של חברי הוועדה. הצעת החוק עברה ברוב גם בשלוש הקריאות במליאה.

למחרת קבלתו של החוק בקריאה שלישית ועוד לפני כניסתו לתוקף, עתרה לבג"ץ עמותת "רבנים ואמנים למען ישראל שפויה" כנגד החוק. דונו בכל הטענות הרלוונטיות שיוכלו להעלות שני הצדדים.

עמותת "רבנים ואמנים למען ישראל השפויה" (להלן, העמותה) עתרו לבג"ץ כנגד החוק "חוק אבעבועות הקוף" (להלן, החוק).

סמכות של ביהמ"ש לדון בבג"ץ ולבצע ביקורת שיפוטית סובסנטיבית ועל הליך החקיקה מעוגנת בס' 15 ו-15 ג' לחו"ש הפיטה.

ביהמ"ש ידון תחילה בעילות הסף השונות על מנת להחליט האם יש לדון בעתירה.

זכות העמידה- המדינה תטען כי לעותר צריך להיות קשר ממשי אישי לעתירה, במקרה זה, העותר הינו עמותה אשר לא נפגעה באופן אישי מחקיקת החוק (אלון בבג"ץ אלוני נ' שר המשפטים). מנגד, **העמותה** תטען כי לעותר הציבורי יש זכות עמידה במקרים בעלי אופי ציבורי הנוגעים לקידום שלטון החוק, במקרה דנן, החוק **7+** הינו פוגע בזכויות רבות והליך חקיקתו היה לא לפי הנדרש. ולכן נושא זה חשוב לקידום שלטון החוק. בנוסף, הליך חקיקת החוק פגע בגרעינותה של המשטר הדמוקרטי- כיצד יש לקבוע חוק. ועל כן יש לעמותה הזכות לעמוד בראש העתירה (פרוקצ'ה בבג"ץ לירן נ' היועמ"ש).

שפיטות- האם ראוי שביהמ"ש יכריע בנושא העתירה? **העמותה** תטען כי מבחינת השפיטות הנורמטיבית יש לביהמ"ש את הכלים להתמודד עם השאלה המשפטית הנל ועליהם לבחון לפי **מבחן הסבירות- הכל שפטי!** (ברק בבג"ץ רסלר נ' שר הביטחון). מנגד, **המדינה** תטען כי לא הכל שפטי ומקרים של החלטות פוליטיות אינם יכולות להיות לעמוד להכרעת בית המשפט, ואכן במקרה דנן חקיקת החוק הייתה חלטה פוליטית על מנת להגן על בריאות הציבור (אלון בבג"ץ זרזבסקי נ' ראש הממשלה). **העמותה** תטען כי גם מבחינת שפיטות מוסדית, על ביהמ"ש להתערב בחקיקת החוק מכיוון שאי התערבות יצור מצב של חסינות מפני ביקורת שיפוטית (ברק בבג"ץ רסלר), אך מנגד, **המדינה** תטען כי הכרעה בנושא יפגע באמון הציבור על ביהמ"ש אשר יחשוב כי נושא זה לא היה בסמכותו (ברק בבג"ץ רסלר).

בשלות- המדינה תטען כי החוק עדיין לא נכנס לתוקף ועל כן העתירה אינה בשלה להכרעה שיפוטית. **העמותה** לעומתם תטען כי אכן העתירה בשלה ותבחן זאת לפי **המבחן הדו שלבי** (גרונים בבג"ץ אורי סבח)-**העמותה** תטען כי אכן ישנה שאלה משפטית שניתן לדון בה ללא תשתיות עובדתיות- האם המדינה יכולה להכריח אנשים להתחסן ולהסתובב עם תליון "המסמן" אותם (בייניש בפרשת הפרטת בתי הכלא). מנגד, **המדינה** תטען כי יש לחכות לתשתיות עובדתיות מסוימת על מנת לבחון כיצד הרשות המבצעת תאכוף את החוק והאם אנשים באמת יפגעו ממנו; אם וכאשר ביהמ"ש יכריע כי יש לבחון תשתיות עובדתיות, **העמותה** תטען כי עדיין יש לדון בעתירה כבשלה מכיוון שישנו **אפקט מצנן**- האנשים במדינה מראש יתחסנו ויילכו עם התליון על מנת לא לקבל את הסקנציות מצד המדינה. אנשים מראש יוותרו על זכויותיהם! ועל כן העתירה בשלה. **המדינה** תטען כי יש לבחון לפי המבחן של ג'ובראן בבג"ץ אורי סבח האם העתירה בשלה- **העמותה** לא מיצתה את הדין בפני הרשויות האחרות וישר פנתה לבג"ץ ולכן העתירה לא בשלה; ישנו חוסר בתשתיות עובדתיות ואין לרבוץ כיצד והאם החוק פוגע באזרחים החוק הינו חוקתי אשר עולה בקנה אחד עם עקרונות החוקתיות ולכן לא ניתן לדון בעתירה. **העמותה** תטען כי ניתן לבחון לפי **המבחן של הבשלות החלקית** של הנדל בבג"ץ אורי סבח ולהפריד את הסעיפים ולדון רק בס' 1- ס' 1 הינו בשל להכרעה- האם ניתן לחייב אנשים להתחסן או לא, אין צורך לחכות ליישום קונקרטי; ניתן להפריד את הסעיף הנל משאר הסעיפים מכיוון שהסעיף השני אינו קשור לסעיף הראשון ויכול לעמוד בפני עצמו; החלק הנבחן הינו מהותי מאוד מכיוון שהסעיף פוגע בזכויות רבות ושאלה זו חשובה מספיק על מנת שידון בה; הפיצול מהסעיף השני יחסוך נזק בעתיד מאנשים שיתחסנו בעל כורחם.

אי מיצוי הליכים- המדינה תטען כי עמותה לא מיצתה את הזד **5+** בפני הרשויות האחרות וישר פנתה לבג"ץ ולכן העתירה לא בשלה. מנגד, **העמותה** תטען כי כאשר דנים על חוקתיות החוק ניתן לפנות ישר לבג"ץ (חיות בבג"ץ התנועה למען איכות השלטון נ' שר האוצר), ובנוסף, לא מוצדק להשתמש בעילה זו בעתירות חוקתיות (מלצר בבג"ץ התנועה למען איכות השלטון נ' כנסת ישראל).

לאחר שביהמ"ש יבחן את עילות הסף ויכריע כי ידון בעתירה יבחן האם מדובר בשינוי או פגיעה? **העמותה** תטען כי מדובר בשינוי משמעותי של חו"כ כבוא"א והזכויות הנגזרות ממנו. להכריח אדם להתחסן ולהסתובב עם תליון שהוא בעצמו שילם עליו כדי להבדיל אותו משאר האוכלוסיה פוגע בזכותו לכבוד וזכויות נוספות אשר אציין בהמשך. ועל כן, ניתן לשנות חו"כ רק באמצעות חקיקת חו"כ אחר, מאחר וזה לא קרה יש לבטל את החוק. לעומתם **המדינה** תטען כי מדובר בפגיעה מכיוון שהחוק פוגע בזכות המעוגנת בחו"כ ועל כן ניתן לקרוא לחוק חוק פוגע בעומד בתנאי פסקת ההגבלה (שנדון עליה בהמשך). מאחר והחוק נחקק אחרי 1992 לא חל עליו ס' שמירת הדינים (ס' 10 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו) ולכן אתחיל בבחינתו החוקתית.

במידה והייתה פגיעה ולא שינוי, ניתן לעבור לבחון את הפגיעה של החוק בזכויות השונות לפי **מבחן שלושת השלבים** שנקבע בפס"ד מזרחי-

שלב ראשון- שאלת הפגיעה- בשלב זה אנתח פגיעה בכל זכות לפי השאלות הבאות- מהי הזכות שנפגעה? האם הזכות מעוגנת בחוק יסוד ומה חובתה של המדינה לאותה הזכות? מהו היקף הזכות? והאם הזכות אכן נפגעה בעניינו? לשם פישוט העניין אתייחס ואתן מענה לכל 4 השאלות הללו תחת כל זכות בפני עצמה.

הזכויות שנפגעו הן-

הזכות לאוטונומיה- ס' 1 ו-2 לחוק פוגעים בזכותם של האזרחים לעצב את חייו וגורלו, בכך שמכריחים את כולם להתחסן, ולבחור בעצמו האם ללבש את התליון. הזכות לאוטונומיה הוכרה בפסיקה **כחלק מהזכות החוקתית לכבוד** (ברק בהתנועה לאיכות השלטון בעניין חוק טל). חובת המדינה הינה **להוקיר את זכות** זו באמצעות נתינת יד חופשית לאדם ללא הגבלה מטעם המדינה. **היקף הזכות** הינה זכות לאוטונומיה חלה בהיקפה על כולם (פס"ד עדאלה נ' שר הפנים השופט ברק) ויש לבחון את פגיעתה בפסקת ההגבלה מנגד המדינה תטען כי יש לבחון את הפגיעה כבר בשלב הראשון (חשין בפס"ד עדאלה).

הזכות לחירות- ס' 1 ו-2 לחוק פוגע בזכותו של האדם לעשות כרצונו ומגבילים אותו למעשים מסוימים, במקרה דנן, להסתובב עם התליון ולהיות מחויב להתחסן. **הזכות מעוגנת בס' 5 לחו"כ כבוא"א וחירותו וחובתה של המדינה** להוקירה כלומר, על

המדינה לתת את האפשרות לאדם לעשות כרצונו. **היקף הזכות** - לפי ברק בעדאלה היקף זה יתפרס באופן רחב והאיזונים יעשו בשלב הבחינה של פסקת ההגבלה, לעומת חשין שפסק כי יש לבחון את הפגיעה כבר בשלב הראשון.

חופש לדת ומדת - שרת הבריאות מאמינה כי התליון הבריאות ישמור על בריאותם של אזרחי מדינת ישראל. זוהי סוג של אמונה. שאר האנשים לא מחויבים להאמין באמונה זו ולכן לא מחויבים לענוד את התליון, ובכך ס' 2 לחוק פוגע בזכותם לחופש לדת ומדת. זכות זו מצוינת במגילת העצמאות ונגזרת מחו"כ כבוא"א. העמותה תבחן לפי גישתו של ברק בגיוס הישיבות כי ישנו הצורך בקשר הדוק בין הזכות לכבוד. ואכן במקרה דנן ישנו קשר בין הכרחה להאמין באמונה מסוימת ולנהוג לפיה פוגעת בכבודו. **המדינה** מנגד טוען כי זוהי הרחבה של הזכות ואין לקבוע כי כל קשר קטן לכבוד אכן פוגע בכבוד (חשין בגיוס ישיבות). העמותה מנגד תבחן לפי מבחן ההשפלה של דורנר בבג"ץ אליס מילר שאכן עצם זה שהם צריכים לענוד תליון שהם לא מאמינים בו יש פה מעין אקט של ביזוי והשפלה ועל כן פוגע בכבודם. **חובת המדינה** להוקיר זכות זו, כלומר, לא להתערב באמונות של אזרחיה. **היקף הזכות** - לפי ברק בעדאלה היקף זה יתפרס באופן רחב והאיזונים יעשו בשלב הבחינה של פסקת ההגבלה, בניגוד לחשין שפסק כי יש לבחון את הפגיעה כבר בשלב הראשון. ניתן לראות כי היקף הזכות היא זכותו של אדם לשמור על רכשו ללא הפרעה.

הזכות לקניין - ס' 2 לחוק פוגע בזכותו של אדם לקניין בעת שהמדינה מכריחה את אזרחיה לקנות תליון וללבוש אותו. הכסף שהשקיעו בתליון הינו רכושם והמדינה לקחה ממנו. הזכות לקניין מעוגנת בס' 3 לחו"כ כבוא"א וחובתה של המדינה להוקיר ולהגשימה - גם לתת את האפשרות לשמור ולהשיג קניין וגם לא להתערב בקניין של אדם. **היקף הזכות** - לפי ברק בעדאלה היקף זה יתפרס באופן רחב והאיזונים יעשו בשלב הבחינה של פסקת ההגבלה, בניגוד לחשין שפסק כי יש לבחון את הפגיעה כבר בשלב הראשון. ניתן לראות כי היקף הזכות היא זכותו של אדם לשמור על רכשו ללא הפרעה.

הזכות לכבוד - הזכות לכבוד מעוגנת בס' 2,4 לחו"כ כבוא"א, חובת המדינה להוקיר (לא לשלול את כבודו של אדם). כאשר המדינה מכריחה אדם ללבוש תליון שאינו מעוניין ישנה פגיעה בכבודו. **היקף הזכות** - במובן של איסור השפלה/ביזוי - ענידת תליון מכוער לדעת חלק מהאנשים ללא רצון.

שלב שני - האם הפגיעה עומדת בתנאי פסקת ההגבלה (ס' 8 לחו"כ כבוא"א) -

מחוק או מהסמכה מפורשת - חוק אבעבועות הקוף הינו חוק של הכנסת, מבחינה פורמאלית עבר 3 קריאות ופורסם ברשומות, מבחינה מהותית לפי **ביניש במפקד הלאומי** וזיקה לגיטימית כי היא פומבית, נגישה, כללית, חסרת עמימות ולא שרירותית.

הולם את ערכיה של מדינת ישראל - **העמותה** טוען כי החוק פוגע בערכה הדמוקרטי המהותי של מ"י - בכך שהוא פוגע בזכויות וערכי יסוד (אדמונד לוי בבג"ץ **נ' היועמ"ש**). מנגד **המדינה** טוען כי מאפיין הדמוקרטיה הינו עמום ועד היום לא בוטל חוק בעקבות כך ועל כן יש לפסול סעיף זה (ג'ובראן בבג"ץ גלאן **נ' היומ"ש**).

תכלית ראויה - לטענת **המדינה** מטרתו של חוק זה היא להבטיח את בריאות הציבור מפני מחלה קשה ומסוכנת ביותר. בנוסף יש צורך גם בכוחה של הפסיכולוגיה החיובית - אם כולם יראו את דמות הקוף החמוד בתליון הם יחשבו מחשבות חיוביות ולא יהפכו לקופים רצחניים. **המדינה** טוען כי שתי התכליות ראויות. מנגד, **העמותה** טוען כי אכן התכלית של בריאות הציבור הינה ראויה, אך התכלית הפסיכולוגית אינה ראויה. כאשר יש שתי תכליות נתמקד בדומיננטית שהינה שמירה על בריאות הציבור (פס"ד עדאלה). **העמותה** תבחן לפי המבחן בפס"ד עדאלה ותטען כי הזכויות הפגועות הינן חשובות מאוד והפגיעה הינה חזקה ומשמעותית ועל כן התכלית אינה מצדיקה את עצמה. בנוסף, **העמותה** טוען כי יש חשד כי התכלית האמיתית של החוק הינה מנת להשיג מטרה שהינה העלמת אבעבועות הקוף. **העמותה** טוען כי יש חשד כי התכלית האמיתית של החוק הינה שבנה של שרת הבריאות הוא אמן המייצר את התליונים - וזוהי לא תכלית ראויה.

מידתיות - העמותה טוען כי האמצעי (החוק) והעונש שהינו 7 שנות מאסר אינו מידתי ותבחן זאת לפי המבחנים הבאים - (נתמקד רק לפי התכלית הראויה)

מבחן ההתאמה - המדינה טוען כי החיסונים אינם יעזרו לבריאות הציבור מפני המחלה. אך העמותה טוען כי יש לקחת בחשבון את מידת ההסתברות הראויה לפי מבחן השכל הישר וניסיון החיים (ברק בברסלר). במקרה זה, הפגיעה בזכות היא כל כך חזקה שכן לא מצדיקה את התכלית והאמצעי.

מבחן האמצעי - שפגיעתו פחותה - העמותה טוען כי למרות שהתכלית ראויה יש לבחון אמצעים אשר יגשימו אותה מטרה אך יפגעו משמעותית פחות בזכויותיהם של האזרחים (בג"ץ אדם). ניתן לראות כי אפשר להגביל אנשים שלא התחסנו בכניסה למקומות מסוימים מאוד או סנקציות אחרות שראינו בזמן הקורונה, אך שלא יכניסו אנשים לכלא ויפגעו להם לגמרי בחירות האישית שלהם כתוצאה מכך וגם לא יכריחו אנשים להתחסן בעל כורחם - בזמן הקורונה היו אנשים שכלו לבחור לא להתחסן.

מבחן מידתיות הצר - ניתן לראות לפי מבחן בפס"ד סוריק (היחס של תועלת שולית אל מול עלות שולית) כי אם נוכלל היא הפחתה קטנה בהשגת המטרה אך הזכות תיפגע פחות בצורה משמעותית. אם לדוגמא נוריד את היעילות מ-100 אחוז ל-95 אך הפגיעה בזכות תרד מ-80 ל-20 אחוז אז זה הגיוני יותר.

שלב שלישי - על ביהמ"ש יהיה לבחון את שאלת הסעד - האם תהיה בטלון החוק, השעיית בטלות או בטלות חלקית.

קעת ביהמ"ש יבחן באמצעות ביקורת שיפוטית על הליך החקיקה את הליך חקיקת החוק אבעבועות הקוף.

המדינה טוען כי יש לבחון את התנהגות הכנסת לפי מבחן נמרודי שקבע ברק שהינו יש להתערב רק אם הפרו את תקנון הכנסת או שלא. במקרה דנן, אכן היו 3 קריאות והצבעות כפי שכתוב בתקנון ועל כן הליך החקיקה היה כמו שצריך. מנגד, העמותה טוען כי מטרתו של ביהמ"ש להבטיח הליך חקיקה נאות. אכן במקרה זה הדיונים היו קצרים ולא יכלו לשמוע אנשי מקצוע ולכן יש לבטל את החוק. (בג"ץ מגדלי העופות). אך, המדינה תשיב כי זה לא בסמכות ביהמ"ש להתערב בכך (ביניש במגדלי העופות). העמותה תשיב כי ניתן לבחון את הליך החקיקה גם אם וכאשר נפגעו עקרונות היסוד של ההליך - האם יש פגם בהליך עצמו של החקיקה. (ביניש במגדלי העופות). העמותה טוען כי הייתה פגיעה בקרונן ההשתפות של הליך ההצבעה ונחצו כל הקווים האדומים (פס"ד קוונטינסקי ומגדלי העופות). המדינה טוען כי ההתערבות הינה פריצה מהגבולות, וכי עמדו בעקרון ההשתפות - חברי הכנסת אכן נכחו בהצבעה. (מזוז בפס"ד קוונטינסקי). העמותה טוען כי יש לבחון את עקרון

ההשתפות לפי ההרחבה של סולברג בפס"ד קווטנסקי- מתן הזדמנויות מינימאלי לגבש עמדה- לא היה לחברי הכנסת זמן לגבש את עמדתם בנוגע לנושא, וללא דיון נוסף עברו להצבעות. בנוסף, לא עמוד בקריטריונים לדיון (אדון ברלוונטיים למקרה)- לא צורפה תשתית עובדתית של מומחי משרד הבריאות בעת שהוציאו אותם מהמליאה מהדיונים בניגוד לבקשת חברי הכנסת לשמוע את עמדתם המקצועית; משך הדיון- לא היה כמו שצריך מכיוון שלא היה דיון נוסף וישר הכריעו; המידתיות של משך הדיון לא היה מספיק ביחס להצעת החוק אשר השלכותיה גדולות ורחבות; הדיון המצומצם לא השפיע על הצעת החוק נוסחה ותוכנה; והדיון לא באמת שינה את הצעת החוק והיא נשארה על כנה. מנגד, המדינה תטען כי יש להתרכז בשאלה האם חברי הכנסת הבינו את החוק(מה שהתרחש במקרה זה) ולא באיכות הדיון (מזוז בפס"ד קווטנסקי).

לעניות דעתי, ביהמ"ש יכריע כי החוק אינו עומד בפסקת ההגבלה של חוק יסוד כבוד האדם וחירותו והליך החקיקה לא עמד בתנאים הרלוונטיים ולא עבר כדיון.